

Malmö Konserthus

Onsdag 19 januari 2011 kl 18.00

EFTER JOBBET

SJOSTAKOVITJ

MALMÖ SYMFONIORKESTER
VASSILY SINAISKY dirigent
NIKLAS TÖRNLUND programvärd
Marika Fältskog, konsertmästare

DMITRIJ SJOSTAKOVITJ (1906-1975)

Symfoni nr 10 e-moll, op 93 / 57 min

Moderato

Allegro

Allegretto

Andante – Allegro

Med Malmö Symfoniorkester och Malmö Konserthus GRATIS app till iPhone har du alltid en uppdaterad konsertkalender i fickan.

Kvällens blommor
kommer från

Malmö Konserthus

Onsdag 19 januari 2011 kl 18.00

VASSILY SINAISKY

dirigent

MSO:s chefsdirigent Vassily Sinaisky är en rutinerad musiker med diger meritlista. Tiden efter Musikkonservatoriet i Leningrad var han assistent till den legendariske dirigenten Kirill Kondrasjin hos Moskva-filharmonikerna. Sinaisky vann guldmedaljen i den prestigefyllda Karajantävlingen 1973 och engageras sedan dess av orkestrar över hela världen, bl a har han dirigerat Los Angeles Philharmonic, BBC Symphony Orchestra, Concertgebouw-orkesteren i Amsterdam, Pittsburgh Symphony Orchestra och Finska Radions Symfoniorkester. Konserter och skivinspelningar kritikerrosas. Åren 1991-1996 var Sinaisky chefsdirigent och konstnärligt ansvarig för

Moskvafilharmonikerna. Därefter erhöll han samma position hos Ryska statens symfoniorkester, som han lämnade så sent som 2002. Han var förste gästdirigent för BBC Philharmonic Orchestra i Manchester, England 1996-2010 och har nu tilldelats titeln emeritus. Genom åren har Sinaisky även arbetat mycket med opera och varit förste gästdirigent vid Bolsjoj i Moskva. Han har haft framgångar vid Komische Oper i Berlin och English National Opera i London.

Nu har Vassily Sinaisky sin bas i Amsterdam, där han bor på Bachstraat ett stenkast från Concertgebouw. Staden är ett stort musikaliskt centrum och det är nära till allt, inte minst till uppdraget i Malmö. Från och med september 2010 är Sinaisky chefsdirigent och konstnärlig ledare vid Bolsjoj i Moskva. Vassily Sinaisky är dessutom dirigentprofessor vid Musikkonservatoriet i St Petersburg sedan 30 år.

Med BBC-orkesteren i Manchester har Sinaisky gjort ett antal skivinspelningar på Chandos, främst med rysk musik av bl a Balakirev, Sjtedrin, Glinka och Sjostakovitj. Sommaren 2007 påbörjade han och MSO inspelningen av Franz Schmidts fyra symfonier för skivmärket Naxos. Samtliga har nu givits ut och fått fina omnämningar bl a i brittiska musiktidningen Gramophone.

NIKLAS TÖRNLUND

Programvärd

Niklas Törnlund är poet och musiker, bosatt i Lund. Sedan debuten 1977 med Mellan istiderna har han gett ut ett flertal uppmärksammade diktsamlingar, bl a Jag går mot ett grönt rop och I en av alla världar. Hans författarskap har beskrivits som en förlöpande livsdokumentation, där "naturen, kulturen, nuet och det förflutna existerar samtidigt och ibland rentav i samma mening" (DN).

Niklas är även gitarrist och låtskrivare. I samband med poesidebuten startade han dikt-, bild- och musikgruppen Tundra, som turnerade och gav ut skivor under åttiotalet. 2003 skrev han librettot till kammaroperan Om man blivit av med sitt bagage med musik av Britta Byström. "Det var en fascinerande upplevelse", berättar han, "att skriva text till musik som ännu inte fanns!". Härom året uruppfördes Vinterkantat till musik av Johan Magnus Sjöberg i Allhelgonakyrkan i Lund. Under 2010 medverkade Niklas i Ögonblickets barrikader – en föreställning med dans och poesi kring Chopins sista pianosonat, producerad av Smålands Musik Och Teater. Britta Byströms kantat Allt beror på vingar med text ur Niklas diktsamling med samma namn uruppfördes och en direktsänd konsert med Radiokören och Västerås Sinfonietta var Sveriges bidrag i radiotävlingen ROSTRUM i Lissabon.

Estraden kan beskrivas som Niklas Törnlunds andra arbetsplats, eftersom han uppträder i många skiftande sammanhang med sina dikter och gitarrballader. Som samtalsledare kan han upplevas på exempelvis den livligt frekventerade Litteraturbaren på Grand i Lund – en scen för rykande aktuell litteratur. Niklas är också verksam som lärare vid Lunds universitets författarskola. År 2007 fick han Lunds kommuns kulturpris och 2010 utmärkelsen Årets Lundensare.

DMITRIJ SJOSTAKOVITJ

Symfoni nr 10

Den tionde symfonin skrevs 1953 på kort tid sommaren direkt efter Stalins död. Tolkningsproblemet blir omedelbart tillspetsat om man tänker på den officiella reaktionen. En sovjetkritiker beskrev verket som "tragedin hos en djupt isolerad individ hjälplös inför ondskans makter". Det är inte Sjostakovitjs ord, det är kritikerns egna. Därför blir det mycket märkligt när han fortsätter: "En sådan syn på världen ligger mycket långt från det som upplevs av majoriteten bland det sovjetiska folket". Är detta en mardröm? Kritikern läser in ett innehåll och talar sedan om att det är statistiskt felaktigt! Men vanvettet fortsätter. Verkar det inte rimligt att anta att just majoriteten av sovjetmedborgare har känt sig djupt isolerade och hjälplösa inför ondskans makter under Stalins sista dödsrykning av vansinnesterror? När han tex anklagade judiska apotekare för att förgifta befolkningen genom att dela ut piller gjorda av krossade löss? Om vi endast tar fasta på tolkningens

första led och lyssnar på musiken är det en riktigt bra sammanfattning även för en nutida västvärldslyssnare.

Symfonins tyngdpunkt ligger i första satsens mörka sorgesång. Musiken är nära släkt med de satser där Sjostakovitj öppet markerat att det handlar om det förtryckta folket. Andra satsen har uppfattats som ett porträtt av Stalin – frenetiskt och sinistert. Tredje satsen är den mest gåtfulla. Det låter som om det funnes ett detaljerat program med tonsättarens namnchiffer D-S(Ess)-C-H och mer än tio gånger upprepade hornsignaler med mera. Sista satsen återupprepar namnchiffret och speglar mer en lättnad och befrielse än den triumf man vant sig vid att vänta som slut på mörka symfonier.

© Tore Eriksson

Det har sagts att Sjostakovitjs kärleksförhållande med en av hans elever, den azerbajanska tonsättaren Elmira Nazirova, inspirerat till den tionde symfonin. Enligt henne baseras tredje satsen på de två musikaliska motiv som initialerna i Sjostakovitjs och Nazirovas namn utgör. Sjostakovitj offentliggjorde aldrig något om detta.